บทที่ ๕
อภิปรายผล สรุปและข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลหนองปลาไหล อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร

อภิปรายผล

๑. การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลหนองปลาไหล อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร

๑.๑) การผลการศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูนั้นมีอยู่มาก ประกอบด้วย ๑) มีปัญหาด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ๒) มีปัญหาด้านเทคนิคการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เช่น การใช้เกม การเล่านิทาน การร้องเพลง ๓) มีปัญหาด้านเทคนิคการเตรียมเด็ก ๔) มีปัญหาด้านเทคนิคการเก็บเด็ก ๕) มีปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ๖) มีปัญหาด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ ๗) มีปัญหาด้านการออกแบบการเรียนรู้และเทคนิคการเรียนรู้ **อาจเนื่องจาก**จากผลการพัฒนาการศึกษาไทยที่ผ่านมา บริบทของการจัดการศึกษาจะเห็นได้ว่าเด็กที่จะเข้าสู่ระบบการศึกษามีแนวโน้มลดลง สถานศึกษามีแนวโน้มขนาดเล็กลงและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น คุณภาพของการศึกษาพัฒนาการเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ ๕ ปี ในช่วงปี ๒๕๕๓-๒๕๕๗ พบว่า มีพัฒนาการสมวัยลดลง และยังพบว่า มีเด็กอายุ ๓ ขวบ ที่ยังไม่เข้าสู่ระบบการศึกษาอีก ๕๒๘,๘๐๘ คน ทั้งนี้ ครูเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เด็กไทย เก่ง ดี มีความสุข และเมื่อสังคมไทยเผชิญวิกฤตปัญหาคุณภาพการศึกษา หลายฝ่ายต่างคาดหวังว่าคุณภาพครูจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกอบกู้คุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น เพราะเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยตรง แต่ผลผลิตของระบบการศึกษาในปัจจุบันกลับสะท้อนถึงคุณภาพที่ยังต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน และมีความจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการพัฒนาครูที่เหมาะสมเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น เช่นเดียวกับปัญหาการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัยจึงควรมีการพัฒนาครูปฐมวัย ให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตและใช้เทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเป็นช่วง สมองที่มีการพัฒนาสูงสุด การให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังทั้งในด้านการพัฒนา สติปัญญาและอารมณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะหล่อหลอมให้เด็กเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพต่อไป ดังนั้นการศึกษาปฐมวัย จึงเป็นการปูพื้นฐานการศึกษาและส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาแก่เด็กเล็ก รวมถึงในการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการใช้ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือสำหรับการสร้างประสบการณ์ของตัวผู้เรียนเองนั้น จะทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของวิทยาศาสตร์ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น สร้างสรรค์ สร้างคำถามและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมความสามารถในการใช้วิทยาศาสตร์เพื่ออธิบาย พยากรณ์ในสิ่งต่างๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ของการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้สามารถนำเอาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตจริง เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคต สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๑: ๔-๕) กำหนดไว้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ คือ ๑) ความสามารถในการสื่อสาร ๒) ความสามารถในการคิด ๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ ๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เป็นต้น เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ จิตรา วิเชียร (๒๕๕๑ : ๑๒) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุแรกเกิดถึง ๕ ปีเพื่อการพัฒนาร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้เด็กได้มีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของเขาให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า

๑.๒) การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยการประชุมกลุ่มย่อย พบว่า ความรู้พื้นฐานของครูยังมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา จึงไม่สามารถวิเคราะห์รูปแบบของการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของหลักสูตรที่กำหนดไว้ และครูมีความต้องการให้ผู้วิจัยไปดำเนินการอบรมด้านหลักสูตรและการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย **อาจเนื่องมาจาก** ครูปฐมวัยบางคนสำเร็จการศึกษาไม่ตรงวุฒิจึงไม่มีความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์หลักสูตร ออกแบบ การจัดการเรียนรู้มีปัจจัยหลายด้านที่กระทบต่อการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็นทักษะการพัฒนาหลักสูตร การวิเคราะห์การออกแบบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของหลักสูตร หากครูปฐมวัยไม่มีขาดทักษะด้านนี้ก็จะส่งผลต่อการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ดังนั้นควรศึกษาสาเหตุและวิธีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการอย่างเร่งด่วน สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๖๐ : ๙๓ – ๑๓๑) ได้กำหนดโดยสรุปได้ว่า สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตาม หลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ศูนย์เด็กเล็ก/สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น สถานศึกษา/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย และสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับ มาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้น สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ เพิ่มขึ้น และสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐ เพิ่มขึ้น เป็นต้น

๑.๓) การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยการสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะเทคนิคและประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็ก ความรู้และความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ **อาจเนื่องมาจาก**การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นให้เด็กก่อนวัยเรียน เพื่อวางรากฐานเริ่มต้นของชีวิตในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของเด็กปฐมวัย ดังนั้น การจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายทั้งจากสถานศึกษา ผู้ปกครองและองค์กร ชุมชน ต้อง

ช่วยเหลือเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หากไม่มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายก็จะส่งผลให้การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กไม่บรรลุเป้าหมาย ซึ่งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากผู้ปกครองและชุมชนเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ทางด้านตัวครูหากไม่แสวงหาความรู้หรือเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ก็จะทำให้การจัดประสบการณ์ไม่น่าสนใจเป็นเหตุทำให้การพัฒนาเด็กตามพัฒนาการไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ดังนั้น การมีส่วนร่วมที่ดีของทุกภาคส่วนจะส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๑: ๑-๒) ได้กำหนดไว้ว่า การเรียนรู้วิทยาศาสตร์จึงมีบทบาทในการพัฒนาบุคคลในด้านกระบวนการคิดกระบวนการแก้ปัญหา ความสามารถในการตัดสินใจ ทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ ทักษะในการสื่อสาร และที่สำคัญคือการพัฒนาคนในสังคมให้มีความรู้ความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์เพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งในด้านการดำเนินชีวิต เป้าหมายของการส่งเสริมพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะต้องอาศัยการวางรากฐานทางการศึกษาที่มีคุณภาพ การยกระดับการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องให้สำคัญเพื่อทำให้คนไทยทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนำไปสู่การพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพให้คนไทยสามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกับประเทศอื่นและจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ยุคศตวรรษ ๒๑ ที่มุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๕๓: ๒๒) กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓ มาตราที่ ๖๖ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่มีใจความสำคัญว่า ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสอดคล้องกับ สุพรรณี ชาญประเสริฐ (๒๕๕๖: ๑๐ -๑๑) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ การเตรียมคนรุ่นใหม่ให้มีทักษะที่จำเป็นเพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนั้น นอกจากการพัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีแล้ว ทักษะที่ควรคำนึงคือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและการทำงาน และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีซึ่งถือได้ว่าเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ สอดคล้องกับ พรทิพย์ ศิริภัทราชัย (๒๕๔๖: ๔๙) ได้กล่าวไว้ว่า สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ เครื่องมือเพื่อแสวงหาความรู้สำหรับโลกของการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงมีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาความรู้

๒. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลหนองปลาไหล อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตรโดยการสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย ความรู้ความเข้าใจวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตรปฐมวัย เทคนิคและประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็ก และความรู้และความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และควรหาแนวทางในการแก้ไขอย่างเร่งด่วน **อาจเนื่องมาจาก** ตามสภาพที่เป็นจริงครูระดับปฐมวัยยังมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เนื่องจากครูส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านการสอนปฐมวัยโดยตรง ดังนั้น จึงมีความต้องการจำเป็นในการ

พัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็นใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่ครูจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป และมีจำนวนครูพอเพียง รวมถึงจะต้องทีทักษะและองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและนำผลไปใช้พัฒนาเด็ก สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๖ : ๓๑) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาปฐมวัย ๑๒ ข้อ ดังนี้ ๑) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี ๒) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน ๓) มีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุข ๔) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจดีงาม ๕) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย ๖) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย ๗) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย ๘) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ๙) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ๑๐) มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย ๑๑) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ๑๒) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๖๐ : ๙๓ – ๑๓๑) ได้กำหนดยุทธศาสตร์วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาไว้ว่า สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ศูนย์เด็กเล็ก/สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น สถานศึกษา/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย และสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับ มาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้น สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ เพิ่มขึ้น และสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐ เพิ่มขึ้น มีแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียนนวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและ มาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่นแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดการศึกษา/จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น สื่อสารมวลชนที่เผยแพร่หรือจัดรายการเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้น สื่อตำราเรียนและสื่อการเรียนรู้ ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ และได้รับการพัฒนา โดยการมีส่วนร่วมจากภาครัฐและเอกชนเพิ่มขึ้น เป็นต้น มีการจัดระบบและกลไกการวัด การติดตาม และประเมินผลมีประสิทธิภาพ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น มีระบบและกลไกการทดสอบการวัดและประเมินความรู้ ทักษะ และสมรรถนะของผู้เรียนทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพ มีระบบติดตามประชากรวัยเรียนที่ขาดโอกาสหรือไม่ได้รับการศึกษา และผู้เรียนที่มีแนวโน้มจะออกกลางคัน เป็นต้น มีระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้มาตรฐานระดับ สากล มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น มีฐานข้อมูลความต้องการใช้ครูแผนการผลิตครู อาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษาในระยะ ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙) จำแนกตามสาขาวิชา ขนาดสถานศึกษา และจังหวัด สัดส่วนของการบรรจุครูที่มาจากการผลิตครูในระบบปิดเพิ่มขึ้น มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เอื้อให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาอื่นและพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อเข้าสู่ วิชาชีพครู เป็นต้น และครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภท

การศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น และ ระดับความพึงพอใจของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาและการใช้ ประโยชน์จากการพัฒนาเพิ่มขึ้น เป็นต้น รวมถึงกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัด และประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และมีแผนงานและโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

๓. การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลหนองปลาไหล อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร โดยจัดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ประกอบด้วย ๑.การวิเคราะห์หลักสูตร ๑.๑) อบรมให้ความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาปฐมวัย มาอธิบายและทำความ เข้าใจในเรื่องหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร และโครงสร้างหลักสูตร ๑.๒) ฝึกทักษะในการจัดทำหลักสูตร วิเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร และ โครงสร้างหลักสูตร ๒.เทคนิคการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ๒.๑) จัดผู้เชี่ยวชาญมาจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางต่อไป ๒.๒) อบรมการฝึกเทคนิคการจัดประสบการณ์แก่ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒.๓) อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคใหม่ ๆ ที่ไม่จำเจในการจัดประสบการณ์ ๓.เทคนิคการเตรียมเด็ก ๓.๑) อบรมให้ความรู้ความเข้าใจ และเครื่องมืออื่น ๆ ในการเตรียมเด็ก ๓.๒) จัดให้ผู้มีประสบการณ์ทางด้านจิตวิทยาในการโน้มน้าวเด็กให้พร้อมต่อการจัดประสบการณ์ ๔.เทคนิคการเก็บเด็ก ๔.๑) อบรมให้ความรู้ความเข้าใจในเทคนิคใหม่ ๆ ในการเก็บเด็ก ๔.๒) อบรมฝึกทักษะและกระบวนการในการเก็บเด็ก ๕.การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ๕.๑) อบรมให้ความรู้ความเข้าใจและแนะนำการจัดมุมประสบการณ์ที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก ๕.๒) อบรมฝึกทักษะวิธีทำสื่อการจัดมุมประสบการณ์ด้วยตนเอง ๖.การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ๖.๑) อบรมให้ความรู้ความเข้าใจและเรียนรู้กระบวนการในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ๖.๒) อบรมฝึกการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ด้วยตนเอง ๖.๓) อบรมให้ความรู้ความเข้าใจเรียนรู้การประเมินพัฒนาการเด็กตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ๗.การออกแบบการเรียนรู้และเทคนิคการเรียนรู้ ๗.๑) อบรมให้ความรู้ความเข้าใจในพัฒนารูปแบบและเทคนิคการออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย **สรุปแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ได้ว่า ควรมี**อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจและฝึกทักษะเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร เทคนิคการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เทคนิคการเตรียมเด็ก เทคนิคการเก็บเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการออกแบบการเรียนรู้และเทคนิคการเรียนรู้ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๗ : ๕ - ๗) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย จึงได้ศึกษาหาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้สถานศึกษาได้เข้าใจในขอบข่ายงานของตนเอง โดยกำหนดขอบข่ายการบริหารการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้ ๑) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม คือ การพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก หลักสูตรที่เหมาะสมจะพัฒนาเด็กทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติเด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษได้พัฒนารวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรม

และภาษาของเด็ก ๒) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก คือ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ครูจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่สะอาดปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคม ที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนและสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นว่าความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษากับเด็กระดับปฐมวัย ๓) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก คือ ครูผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้รู้ บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำ มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้จัดสภาพแวดล้อม ผู้จัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมที่ครูและเด็กมีส่วนที่จะริเริ่มทั้ง ๒ ฝ่าย โดยครูจะเป็นผู้สนับสนุนและเรียนรู้ร่วมกับเด็กส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้นครูจึงต้องยอมรับเห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบ เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อมและจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและเรียนรู้เด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ครูต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก ๔) การบูรณาการการเรียนรู้ คือ การจัดการเรียนการสอนปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถบูรณาการได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้นเป็นหน้าที่ของครูผู้สอน จะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้ ๕) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก คือ การประเมินเด็กปฐมวัยยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ครูจะต้องสังเกตและประเมินผลทั้งการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการจากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลการแสดงออกในสถานที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมี ความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยครูในการวางแผนการจัดกิจกรรม ชี้ให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ผู้ปกครองเด็ก ขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย ๖) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวของเด็ก คือ เด็กแต่ละคนมีความแตกต่าง ทั้งนี้จาก สภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ครูและพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบหรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ครูใช่เพียงจะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้มิได้หมายความให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรความต้องการโดยได้คำนึงถึงหลักการจัดที่เหมาะสม

สรุปผล

๑. การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลหนองปลาไหล อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร สรุปได้ว่า จากการศึกษาสภาพปัญหาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง **พบว่า** มีปัญหาด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ปัญหาด้านเทคนิคการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ปัญหาด้านเทคนิคการเตรียมเด็ก ปัญหาด้านเทคนิคการเก็บเด็ก ปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ปัญหาด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และปัญหาด้านการออกแบบการเรียนรู้และเทคนิคการเรียนรู้ จากการศึกษาสภาพปัญหาจากผู้นำและครูปฐมวัย **พบว่า** ปัญหาด้านความรู้พื้นฐานของครูยังมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา จึงไม่สามารถวิเคราะห์รูปแบบของการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของหลักสูตรที่กำหนดไว้ และครูมีความต้องการให้ผู้วิจัยไปดำเนินการอบรมด้านหลักสูตรและการจัด ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และจากการศึกษาสภาพปัญหาจากการศึกษาสภาพปัญหาจากครูปฐมวัย **พบว่า** ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะเทคนิคและประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็ก ความรู้และความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

๒. การศึกษาความต้องการจำเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลหนองปลาไหล อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร โดยการสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย ความรู้ความเข้าใจวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตรปฐมวัย เทคนิคและประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็ก และความรู้และความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

๓.การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลหนองปลาไหล อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร โดยจัดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ควรมีอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจและฝึกทักษะเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร เทคนิคการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เทคนิคการเตรียมเด็ก เทคนิคการเก็บเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการออกแบบการเรียนรู้และเทคนิคการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลหนองปลาไหล อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยมีข้อเสนอที่คาดว่าจะเกิดประโยชน์หรือการต่อยอดงานวิจัยดังนี้

ข้อเสนอแนะการนำวิจัยไปใช้

องค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องให้ความสำคัญและยอมรับต่อสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลหนองปลาไหล อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร เพื่อจะสามารถที่จะสามารถพัฒนาครูให้มีการจัดการเรียนรู้ที่

สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในยุคปัจจุบัน รวมถึงนำไปสู่การพัฒนาครูทางด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดองค์ความรู้ใหม่สร้างความโดดเด่นให้แก่ครูปฐมวัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในชุมชนและท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลหนองปลาไหล อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร เป็นการลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานเท่านั้น หากจะดำเนินงานให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาจำเป็นจะต้องดำเนินการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ โดยการพัฒนารูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในองค์การบริหารส่วนตำบลสู่ความเป็นเลิศ และควรจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ